

โรงพยาบาลปากพนัง จ. นครศรีธรรมราช

ระเบียบปฏิบัติงาน	เรื่อง : การจัดการขยะโรงพยาบาลปากพนัง		
รหัสเอกสาร : P-ICC- ๐๑๔	เริ่มใช้ :	แก้ไขครั้งที่ :	จำนวนเนื้อหา :

ระเบียบปฏิบัติเรื่อง
การจัดการขยะโรงพยาบาลปากพนัง

ผู้รับผิดชอบ	ลงชื่อ	วัน เดือน ปี
จัดทำโดย	คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	นาย อรุณ ๖๖ ก.ย. ๒๕๖๘
ทบทวนโดย	คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	ผู้อำนวยการ ๗๖๙/๗๖๙/๒๕๖๘
อนุมัติโดย	ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	นาย ๕ ๗๔/๗๔/๒๕๖๘

บันทึกการแก้ไข

ฉบับที่	วันที่มีผลบังคับใช้	วันที่ยกเลิก
๑	๑๗/๑๑/๒๕๖๘	๙/๑๐/๒๕๖๘
๒	๙/๑๐/๒๕๖๘	๒๙/๙๖/๒๕๖๘
๓	๒๙/๙๖/๒๕๖๘	

สำเนาฉบับที่ :

เอกสารฉบับ

ควบคุม

ไม่ควบคุม

โรงพยาบาลปักษ์ใต้	ฉบับที่ : ๓	หน้า : ๒ / ๔
ระบบปฏิบัติเลขที่ : P- ICC- ๐๑๔	วันที่จัดทำ : ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	
เรื่อง : การจัดการขยะโรงพยาบาลปักษ์ใต้	แผนก : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	
ผู้จัดทำ : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงาน	
ผู้ทบทวน : คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ	ผู้อนุมัติ : นพ.สมเกียรติ วรยุทธการ	

วัตถุประสงค์

เพื่อป้องกันสิ่งแวดล้อมปนเปื้อนเข้าโรค

ขอบเขต

ระบบการปฏิบัตินี้ครอบคลุมทุกหน่วยงานในโรงพยาบาลปักษ์ใต้

นโยบาย

โรงพยาบาลปักษ์ใต้มีการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ โดยแยกขยะเป็น ๔ ประเภท คือ ขยะรีไซเคิล นำมาขาย ขยะที่นำไปใส่ถุงดำมีเศษอาหารเมืองปากพนังมารับไปจัดการต่อ ขยะติดเชื้อใส่ถุงแดงและของมีคมใส่ภาชนะใส่ของมีคมเผา掉 ขยะอันตรายใส่ถุงเหลืองทึบป้อซีเคียว เพื่อให้ผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ และสิ่งแวดล้อม ปลอดภัยจากปัญหาที่อาจเกิดจากขยะ

คำจำกัดความ

๑. ขยะรีไซเคิล (recycle waste) หมายถึงขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น กระดาษ โลหะ แก้ว พลาสติก เป็นต้น
๒. ขยะทั่วไป (general waste) หมายถึงขยะที่เก็บจากที่พัก โรงพยาบาล บริเวณสาธารณะและสำนักงาน (ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับบริการการตรวจวินิจฉัย การดูแลรักษา การให้ภูมิคุ้มกันโรคและ การศึกษาวิจัย ซึ่งไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก) เช่น เศษเนื้อ เศษผัก เศษผลไม้ เศษอาหาร น้ำ เครื่องดื่มต่าง ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงใบไม้ ใบหญ้า
๓. ขยะ/ของเสียอันตราย (hazardous waste) หมายถึง มูลฝอยทางการแพทย์ที่มีพิษอาจก่อให้เกิดอันตรายกับมนุษย์และสภาพแวดล้อม ต้องการวิธีการทำลายเป็นพิเศษ ได้แก่ ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์ ยา สารเคมีต่างๆ ขวดใสยาเคมีบำบัด ขวดยาต้านจุลชีพ น้ำยาและสารเคมีจากห้องปฏิบัติการและจากหอผู้ป่วย รวมทั้งยาที่หมดอายุ
๔. ขยะติดเชื้อ (infectious waste) มูลฝอยที่มีเชื้อโรคประจำอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสรหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้ กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ
 - (๑) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์และการใช้สัตว์ทดลอง
 - (๒) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมีด กระบวนการฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สไลด์และแผ่นกระจก ปิดสไลด์

เรื่อง: การจัดการขยะโรงพยาบาลปากพนัง

- (๓) วัสดุซึ่งส้มผ้าหรือสังสัยว่าจะส้มผ้ากับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำ จากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลีผ้าก็อส ผ้าต่างๆและหอยนางรม
- (๔) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากการห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง
๕. ขยะของเม็ด เช่น เข็ม ส่วนปลายแหลมคมของชุดให้สารน้ำทางหลอดเลือดหรือชุดให้เลือดและ ผลิตภัณฑ์ของเลือด ในเม็ด หลอดแก้ว กระบอกฉีดยาชนิดแก้ว สไลด์ แผ่นกระจากปิดสไลด์ เครื่องมือที่แหลมคมต่าง ๆ ที่ใช้กับผู้ป่วยแล้ว
๖. จุดพักขยะ หมายถึง บริเวณภายในโรงพยาบาล ซึ่งได้กำหนดสำหรับเป็นที่ให้หน่วยงานที่อยู่ในบริเวณ ใกล้เคียงสามารถขนย้ายขยะที่เกิดจากหน่วยงานมาเก็บพักไว้ในภาชนะรองรับระหว่างรอให้เจ้าหน้าที่ กำจัดขยะขนย้ายไปเก็บพักไว้ที่โรงพักขยะ
๗. เรือนพักขยะ หมายถึง สิ่งปลูกสร้างซึ่งโรงพยาบาลจัดสร้างขึ้นเป็นที่เก็บขยะ ระหว่างรอการกำจัดต่อไป ขนาดเพียงพอที่จะรวบรวมมูลฝอยได้อย่างน้อย ๒ วัน มีการระบายน้ำที่ดีไม่อับชื้นหรือร้อนจนเกินไป มีมุ้งลวดกันแมลงเข้า ประตูเข้าและออกแยกจากกัน ช่องใต้หลังคา มีมุ้งลวดกันแมลงเข้า ประตูกว้างพอ ให้สะดวกสำหรับการปฏิบัติงาน และปิดอยู่紧密และมีกุญแจล็อกเมื่อปฏิบัติงานเสร็จ ผนัง พื้น เรียบ ราบยาน้ำลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย มีลานสำหรับล้างรถเข็นอยู่ติดกับประตูออก
๘. รถเข็นขยะติดเชื้อ
- เป็นรถที่ใช้ขันขยะติดเชื้อเท่านั้นห้ามนำไปใช้ในกิจการอื่น
 - ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดง่าย ผิวเรียบ ไม่มีซอกมุม และมีช่องระบายน้ำ มีพนังทึบและ มีฝาปิดเพื่อป้องกันสัตว์และแมลงเข้าไปในรถ

ความรับผิดชอบ

๑. งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล กลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลปากพนัง จัดทำระเบียบปฏิบัติการจัดการขยะโรงพยาบาลปากพนัง
๒. คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ โรงพยาบาลปากพนัง ทบทวนระเบียบปฏิบัติการ จัดการขยะโรงพยาบาลปากพนัง
๓. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลปากพนัง อนุมัติระเบียบปฏิบัติการจัดการขยะโรงพยาบาลปากพนัง

ระเบียบปฏิบัติการจัดการขยะโรงพยาบาลปากพนัง

กระบวนการ	การปฏิบัติ	ผู้ปฏิบัติ
๑.การแยกและการเก็บขยะ	<p>๑. การแยกขยะ ให้กระทำตรงแหล่งเกิดของขยะ ไม่เก็บรวมแล้วนำมาแยกประเภทภายหลัง เพราะอาจทำให้เชื้อแพร่กระจายได้</p> <p>๒. ใส่ลงในภาชนะที่ใช้รองรับขยะที่เหมาะสมดังนี้</p> <p>๒.๑ ถุงพลาสติก สีแดง ใส่ขยะติดเชื้อ สีดำ ใส่ขยะทั่วไป สีเหลือง ใส่ขยะอันตราย เมื่อบรรจุขยะได้ประมาณ ๒ ใน ๓ ของถุงแล้ว ให้มัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือก เขียนข้างถุงว่า จากหน่วยงานใด แล้ววางไว้ที่บริเวณพักขยะของหน่วยงานเพื่อรอการขนย้าย</p> <p>๒.๒ กล่องหรือภาชนะที่ใส่ขยะติดเชื้อที่แหลมคม เมื่อบรรจุขยะได้ประมาณ ๓ ใน ๔ ของภาชนะแล้ว ให้ปิดภาชนะให้มิดชิด เขียนข้างกล่องว่า .. ห้ามนำกลับมาใช้อีก.. แล้วใส่ถุงแดงพร้อมระบุว่ามาจากหน่วยงานใด</p> <p>๓. ขยะติดเชื้อที่เป็นของเหลว ให้เททิ้งในอ่างมีท่อระบายน้ำ ให้ระบบทดึงน้ำเสีย radix ตามให้อ่างสะอาด</p> <p>๔. อวัยวะหรือขี้น้ำส่วนของอวัยวะ ห่อให้มิดชิดก่อนบรรจุลงในถุงขยะติดเชื้อ ถ้าซึ้งเล็กจัดการแบบมูลฝอยติดเชื้อทั่วไป ถ้าซึ้งใหญ่ให้ส่งห้องศพ</p> <p>๕. มูลฝอยจากการบ้านการเก็บและเพาะเชื้อ ทำลายเชื้อด้วยความร้อนก่อนแล้วกำจัดแบบมูลฝอยทั่วไป</p>	ผู้ปฏิบัติตามเป็นผู้แยกขยะ พนักงานทำความสะอาดเป็นผู้เก็บขยะ
๒.การเคลื่อนย้ายและการรวบรวม	<p>๑. บุคลากรให้สวมถุงมือยางหนา หมวด หรือผ้าคลุมผม ผ้าปิดปาก-จมูก ผ้ากันเปื้อน และรองเท้าหุ้มแข็ง ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน</p> <p>๒. ตรวจถุงขยะก่อนเคลื่อนย้ายว่า ถุงไม่ร้าว คงถุงผูกเชือก เรียบร้อย ยกและวางอย่างนุ่มนวลโดยจับตรงคอถุง เมื่อมีขยะตกหล่นให้ใช้คีมเหล็กคีบหรือหยิบด้วยมือที่ใส่ถุงมือยางหนา เก็บใส่ถุงขยะติดเชื้ออีกใบ หากมีสารน้ำให้ชับด้วยกระดาษแล้วทิ้งกระดาษลงถุงขยะติดเชื้อแล้วจึงรัดด้วยน้ำยาทำลาย เชื้อ ๐.๕% sodium hypochlorite ก่อนเข้าถุงตามปกติ</p> <p>๓. ขนตามเวลาและเส้นทางที่กำหนด</p> <p>๔. เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจให้ล้างรถขันขยะติดเชื้อ ถอดเครื่องป้องกันร่างกายและนำไปทำลายเชื้อย่างถูกวิธี</p>	พนักงานทำความสะอาดเป็นผู้รวบรวมและเคลื่อนย้าย

ระบุเบียบปฏิบัติเลขที่ : P- ICC- ๐๑๔	หน้า : ๕ / ๙
เรื่อง: การจัดการขยายโรงพยาบาลปากพนัง	

กระบวนการ	การปฏิบัติ	ผู้ปฏิบัติ
๓. การกำจัดขยาย	๑. ขยายทั่วไป ใส่ถุงดำ เทศบาลมารับไปดำเนินการต่อ ๒. ขยายติดเชื้อ ใส่ถุงแดง ว่าจ้างเอกชนดำเนินการ ๓. ขยายของมีค่า ใส่ภาชนะใส่ของมีค่า ว่าจ้างเอกชนดำเนินการ ๔. ขยายอันตราย ถุงเหลือง พนักงานผู้ดูแลบ่อซีเดียวมารับไปดำเนินการต่อ	๑. เทศบาล ๒. พนักงานขยาย ๓. พนักงานผู้ดูแลบ่อซีเดียว

เอกสารอ้างอิง

คู่มือแนวทางการพัฒนาสถานบริการการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ(ฉบับปรับปรุง) กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

อะเค้อ อุณห์เลขกະ.หลักและแนวปฏิบัติการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล.พิมพ์ครั้งที่ ๒.

เขียงใหม่:โรงพยาบาลพิมพ์เมือง,๒๕๕๕

สมหวัง ด้านชัยวิจิตรและคณะ.คู่มือปฏิบัติเพื่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล.

๒๕๕๐

เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ชั้นรับพยาบาล โรคติดเชื้อแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๒

ภาคผนวก

- การจัดการมูลฝอยอันตรายในโรงพยาบาลปากพนัง
- Flow chart การจัดการขยายในโรงพยาบาลปากพนัง
- แบบนิเทศการจัดการขยายในโรงพยาบาลปากพนัง

การจัดการมูลฝอยอันตรายในโรงพยาบาลปากพนัง

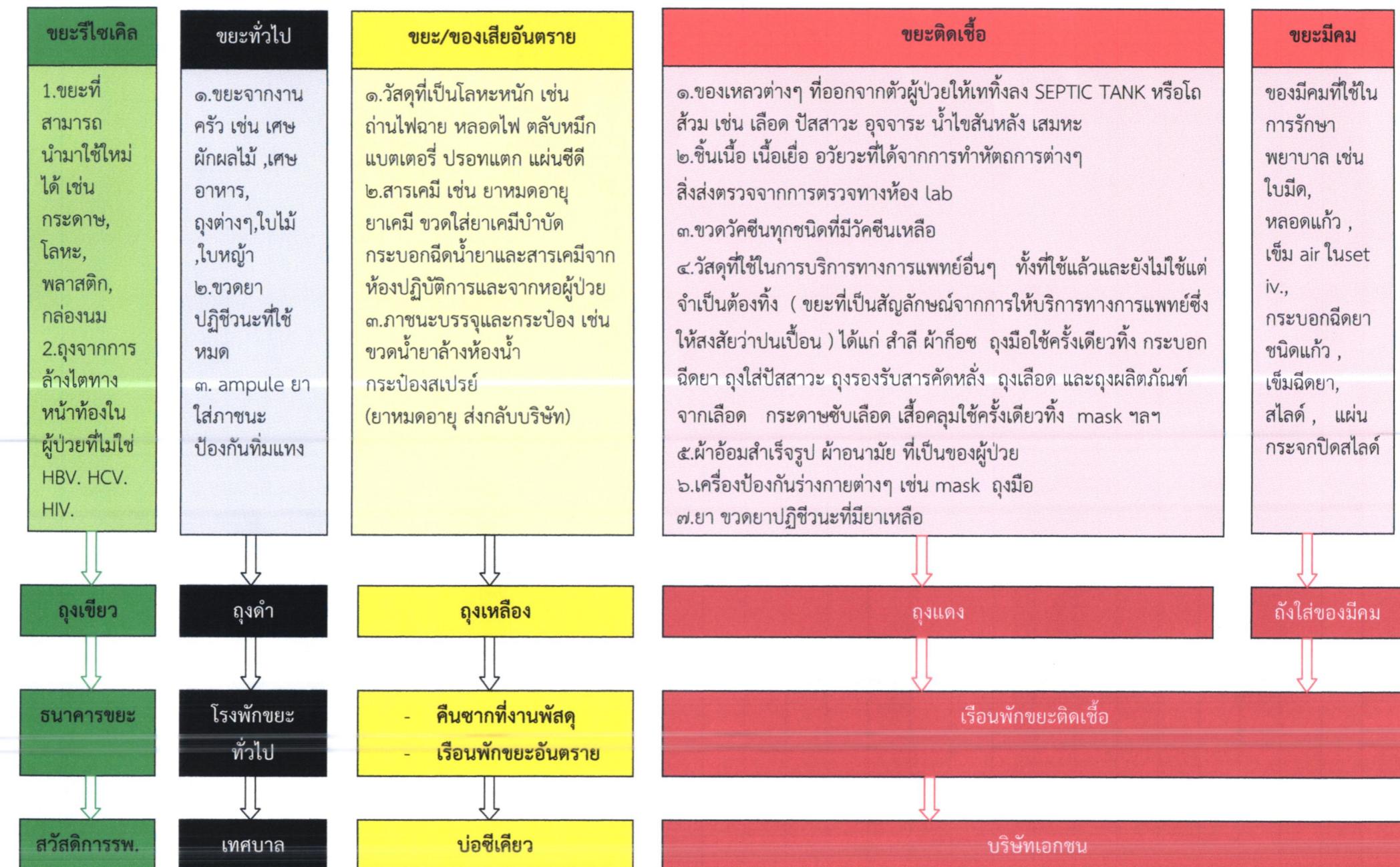
ขยะอันตราย (hazardous waste) หมายความถึง ของเสียที่มีองค์ประกอบของวัตถุอันตราย ได้แก่ วัตถุระเบิดได้ วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิเดช์ และวัตถุเบอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกัมมันตรังสี วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีกันต์ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืชหรพัฒนา หรือสิ่งแวดล้อม

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยอันตราย กำหนดไว้ดังนี้

แหล่งกำเนิด	มูลฝอยอันตราย	การกำจัด
ทันตกรรม	สารprotoและบรรจุภัณฑ์ที่มีสารprotoเป็นส่วนประกอบ (หลอดอะมลกม) กระปองสเปรย์หัวกรองฟัน	ใส่บ่อชีคียา (ใส่ถุงสีเหลือง ส่งไปใส่ถังขยะอันตรายในห้องพักขยะติดเชื้อ)
งานเทคนิคการแพทย์	สารเคมีที่เหลือจากห้องปฏิบัติการ	เจือจางด้วยน้ำ ลงสู่ระบบบำบัด
เภสัชกรรม	ยาหมดอายุ ยาเสื่อมสภาพ	ส่งกลับบริษัท /ใส่บ่อชีคียา
งานซ่อมบำรุง/เครื่องมือแพทย์	หลอดฟลูออเรสเซนต์, high-intensity discharge (HID), หลอดโซเดียมความดันสูง (high pressure sodium lamp) และ metal halide lamps, แบตเตอรี่	ใส่บ่อชีคียา
	สารประกอบในถังดับเพลิง	ส่งบริษัท (อัดใหม่)
ศูนย์คอมพิวเตอร์	คอมพิวเตอร์, จอ, แผ่นวงจร, แบตเตอรี่	ติดต่อบริษัทจำหน่าย
ซักฟอก	ภาชนะบรรจุน้ำยาซักผ้าขาว (5% Hypochlorite), น้ำยาปรับผ้านุ่ม	จำหน่ายธนาคารขยะ
หน่วยจ่ายกลาง	หลอด EO gas ภาชนะบรรจุน้ำยาล้างเครื่องมือ	ใส่บ่อชีคียา
งานพัสดุ	ปากกาเคมี ปากกาลบคำพิพากษา ถ่านไฟฉายกระปอง สเปรย์ชนิดต่างๆ ตลับหมึกพรินท์	ใส่บ่อชีคียา
หน่วยบริการอื่นๆ	ปากกาเคมี ปากกาลบคำพิพากษา ถ่านไฟฉายกระปอง สเปรย์ชนิดต่างๆ ตลับหมึกพรินท์	ส่งแลกกับพัสดุ (พัสดุใส่บ่อชีคียา)

ปรับปรุง พฤศจิกายน 2562

Flow chart การจัดการขยะพยาบาลปากพนัช

แบบนิเทศการจัดการขยะในโรงพยาบาลปักพนัง หน่วยงาน เดือน พ.ศ.

เครื่องหมาย / หมายถึง ปฏิบัติถูกต้อง หากปฏิบัติไม่ถูกต้องให้ระบุรายละเอียด

ลำดับ	จุดคุณภาพ	วดป.		
๑	ถังขยะไม่ชำรุด มีฝาปิดมิดชิด			
๒	มีป้ายบอกชนิดของถังขยะชัดเจน			
๓	ถังขยะขนาดสัมพันธ์กับปริมาณขยะ (ขยะไม่ล้นถัง)			
๔	สีของถุงพลาสติกและภาชนะรอง รับ ขยะถูกต้องตามชนิดของขยะ			
๕	ขยะในถังแยกประเภทถูกต้อง			
๖	ถังขยะไม่มีคราบสกปรก			
๗	พนักงานเก็บขยะแต่งกายถูกต้อง เหมาะสม			
๘	พนักงานเก็บขยะขนย้ายขยะตาม เวลาและเส้นทางที่กำหนด			
๙	ขยะติดเชื้อมีป้ายระบุวันที่ และ หน่วยงาน ที่ถุงขยะ			
๑๐	การขนย้ายขยะติดเชื้อและไม่ติดเชื้อ ไม่ปะปนกัน			
หัวหน้าหน่วยงาน				
ผู้นิเทศ				